

opfattelse til, at der skal anlægges en justifikationssag; er der på den anden side tale om, at arrestbegæringen afvises, fordi der uden sammenhæng med netop denne begæring, jfr. herved forslaget § 240, stk. 1, i forvejen var oprettet en begrænsningsfond, har den sidst tilkomne fordringshaver som udgangspunkt ikke pligt til at anlægge justifikationssag. Dette er baggrunden for, at den i stk. 3 omhandlede parallel til en justifikationssag kun vil være aktuel, såfremt arresten nægtes eller bortfalder, *fordi* der oprettes en begrænsningsfond efter § 240, altså her i landet.

Der er ikke i stk. 3 taget stilling til, hvorvidt en justifikationssag efter retsplejelovens almindelige regler skal gennemføres, uanset at arresten bortfalder, henholdsvis sikkerhedsstillelsen frigives, som følge af en fondsoprettelse i udlandet. Der er dog efter udvalgets opfattelse intet behov for at kanalisere en sådan justifikationssag til sø- og handelsretten.

Medens stk. 2 må ses som en modifikation af den i forslaget § 240, stk. 3, fastsatte regel om forbud mod sagsanlæg i visse tilfælde, er der ikke i den i stk. 3 omhandlede situation tale om et egentligt selvstændigt sagsanlæg, idet sø- og handelsrettens afgørelse af arrestbegæringens lovlighed m. v. vil blive truffet i forbindelse med de øvrige opgaver, som påhviler sø- og handelsretten efter § 359 jfr. henvisningen hertil i forslaget § 241 a, stk. 3.

Til § 242

Det følger af *stk. 1, 1. sætning*, der gengiver konventionens artikel 10, stk. 1, 1. sætning, at den ansvarlige kan begrænse ansvaret, selv om der ikke er oprettet en begrænsningsfond.

Efter *stk. 1, 2. sætning*, skal retten, når der ikke oprettes begrænsningsfond, alene tage hensyn til de krav, som er gjort gældende under sagen. Denne bestemmelse må ses i sammenhæng med forslaget § 239, stk. 3 og 4, der, jfr. konventionens artikel 10, stk. 2, også finder anvendelse på de tilfælde, hvor der ikke er oprettet en begrænsningsfond. Bestemmelsen i stk. 1, 2. sætning, skal derfor forstås i overensstemmelse med gældende § 236, stk. 4; bestemmelsen er i overensstemmelse hermed formuleret således, at den ikke

kun angår krav mellem sagsøger og sagsøgte, idet »krav, der er gjort gældende under sagen«, også omfatter krav, hvis eksistens og størrelse er godtgjort af den *ansvarlige*.

I *1. stk., 3. sætning*, findes en regel, der i sin form er af processuel karakter, men som dog i medfør af stk. 2, 2. sætning, har en materiel betydning. Efter bestemmelsen skal der efter den ansvarliges påstand i dommen optages et forbehold om, at også andre krav, der er undergivet den samme ansvarsgrænse, medregnes ved ansvarsbegrænsningen. Den seneste frist for fremsættelse af en sådan anmodning om optagelsen af et forbehold i dommen følger retsplejelovens almindelige regler om, hvor længe der kan fremsættes nye påstande. Stk. 1, 3. sætning, tager først og fremmest sigte på de situationer, hvor den ansvarlige ikke kender eksistensen af andre krav end de, der er gjort gældende under sagen, men hvor han på grund af skadens art, f. eks. forurening hidrørende fra farligt gods, ikke kan udelukke, at der vil blive rejst yderligere krav imod ham. I visse tilfælde vil det dog også være nødvendigt at anmode om optagelse af et forbehold i dommen, selv om den ansvarlige kender eksistensen af alle krav; det kan f. eks. tænkes, at størrelsen af et eller flere krav ikke lader sig angive med en sådan præcision, at den ansvarlige kan siges at have løftet den ham i medfør af forslaget § 239, stk. 4, påhvillende bevisbyrde; efter § 239, stk. 4, jfr. konventionens artikel 12, stk. 4, hvortil der henvises i artikel 10, stk. 2, har skadevolderen intet *krav* på, at der sættes et beløb til side til dækning af de af § 239, stk. 4, omfattede krav, jfr. ordene »kan domstolen bestemme, at der reserveres et tilstrækkeligt beløb ... « (the Court ... may order that a sufficient sum shall be provisionally set aside). Det følger af den anvendte formulering, at når der ikke oprettes begrænsningsfond, skal den ansvarlige give domstolen et vist grundlag for dens vurdering af, hvor stort et beløb, der skal sættes til side efter § 239, stk. 4. Kan et sådant grundlag ikke tilvejebringes, vil det være nødvendigt for den ansvarlige at anmode om optagelse af et forbehold efter § 242 i dommen.

Efter stk. 2, 2. sætning, vil den ansvarlige kun kunne påberåbe sig beskyttelsen i § 241, såfremt der i dommen er optaget et forbehold som nævnt i stk. 1, og der tillige, inden dommen er blevet retskraftig, er oprettet en